

राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत
माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमधील
विद्यार्थ्यांकरिता राबविण्यात येणा-या व्यवसाय
शिक्षणाच्या योजनेसाठी सन २०१७-१८ करीता
रु. ९३९.८७ लक्ष निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: आरएमएसए २०१७/(८६/१७)/एस.डी.६
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई- ४०० ०३२
तारीख: २५ सप्टेंबर, २०१७

वाचा -

- १) विभागाचा शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण २४१७/(४६/१७)/अर्थसंकल्प,
दि. १०.८.२०१७
- २) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/अर्थ-३, दिनांक १८.४.२०१७
- ३) वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दिनांक ३०.६.२०१७
- ४) मानव संसाधन विकास मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे दि.१६.८.२०१७ चे पत्र.

प्रस्तावना -

राज्यातील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये (इ. ९वी ते १२वी) व्यवसाय शिक्षण ही योजना सुरु करण्यात आली असून, या योजनेचा मुख्य उद्देश विद्यार्थ्यांना व्यवसाय शिक्षण उपलब्ध व्हावे, हा आहे. राष्ट्रीय माध्यमिक व्यवसाय शिक्षण पात्रता संरचनेची मार्गदर्शिका मानव संसाधन विकास मंत्रालयाने तयार केली आहे. सदर योजनेनुसार इ.९वी ते १२वी मधील शासकीय शाळांतील विद्यार्थ्यांसाठी व्यवसाय शिक्षण हा विषय मुख्य विषय (CORE SUBJECT) म्हणून उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

राज्यातील माध्यमिक शाळांमध्ये ही योजना राबविण्याबाबत धोरण निश्चित करण्याकरिता राज्य प्रकल्प संचालक, MPSP, मुंबई यांच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यासगट नियुक्त करण्यात आला होता. सदर अभ्यासगटाने शासनास सादर केलेल्या अहवालाच्या आधारावर तसेच केंद्र शासनाचे निर्णय व मार्गदर्शक सूचनांनुसार सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण योजना ही केंद्र पुरस्कृत योजना असून, या योजनेचे स्वरूप केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे. केंद्र शासनाने दि. १६.८.२०१७ च्या आदेशान्वये सदर योजनेसाठी सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षात केंद्र शासनाकडून रु. ५६३.९२ लक्ष इतका निधी आवर्ती उपक्रमांसाठी वितरित केला आहे. सदर निधी

व्यवसाय शिक्षण अंतर्गत Recurring Component मधील उपक्रमांसाठी खर्च करण्यात येणार आहे. सदर योजनेसाठी केंद्र शासनाकडून वितरित करण्यात आलेल्या निधीच्या प्रमाणात राज्य शासनाचा हिस्सा रु. ३७५.९५ लक्ष इतका येतो. केंद्र शासनाकडून प्राप्त रु. ५६३.९२ लक्ष व त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु. ३७५.९५ लक्ष असा एकूण रु. ९३९.८७ लक्ष निधी माध्यमिक व उच्च माध्यमिक स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण योजनेसाठी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियानांतर्गत व्यवसाय शिक्षण योजनेची अंमलबजावणी राज्यामध्ये प्रभावीपणे होण्याकरीता सन २०१७-१८ मध्ये केंद्र हिस्सा रु. ५६३.९२ लक्ष व त्याप्रमाणात राज्य हिस्सा रु. ३७५.९५ लक्ष असा एकूण रु. ९३९.८७ लक्ष (अक्षरी रूपये नऊ कोटी एकोणचाळीस लक्ष सत्त्याऐंशी हजार फक्त) निधी वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षाकरिता मागणी क्र.ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ८००, इतर खर्च, पंचवार्षिक योजनेंतर्गत योजना (००)(१०) उच्च माध्यमिक शिक्षणाचे व्यवसायिकीकरण (केंद्र हिस्सा) (२२०२ आय ०९४) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. ४९३.९२ लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

तसेच मागणी क्र.ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ८००, इतर खर्च, पंचवार्षिक योजनेंतर्गत योजना (००)(११) उच्च माध्यमिक शिक्षणाचे व्यवसायिकीकरण (राज्य हिस्सा) (२२०२ आय १०२) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. ३२९.२८ लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

मागणी क्र.ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१)(०५) उच्च माध्यमिक शिक्षणाचे व्यवसायिकीकरण (अनुसूचित जाती उपयोजना) (केंद्र हिस्सा) (२२०२ आय ३१६) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. ७०.०० लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

मागणी क्र.ई-२, २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१)(०६) उच्च माध्यमिक शिक्षणाचे व्यवसायिकीकरण (अनुसूचित जाती उपयोजना) (राज्य हिस्सा) (२२०२ आय ३०७) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षांतर्गत उपलब्ध तरतुदीतून रु. ४६.६७ लक्ष इतका निधी वितरित करण्यात यावा.

३. वरील खर्च वित्त विभागाच्या संदर्भाधिन दि.१८.४.२०१७ च्या परिपत्रकातील सूचनांनुसार करण्यात यावा. यासाठी सहसचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना नियंत्रक अधिकारी, तसेच अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी (रोखशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांना आंहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. सदरचा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दि. १८.४.२०१७ व दि. ३०.६.२०१७ च्या परिपत्रकास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे. वित्त विभागाच्या दि. १८.४.२०१७ परिपत्रकातील

परिच्छेद ७ ते १८ मधील अटींची तसेच परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक ८ मध्ये नमूद अटींची पूर्तता होत आहे. परिपत्रकातील परिच्छेद क्र.१८ नुसार केंद्र शासनाचा निधी प्रत्यक्षात प्राप्त झाला असल्याचे अभिप्राय वित्त विभागाच्या अर्थोपाय शाखेने अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८५/अर्थोपाय, दि.०१.०९.२०१७ अन्वये दिलेले आहेत.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१७०९२५१५४४३०३१२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ.सुवर्णा खरात)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मंत्री, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. विरोधी पक्ष नेता, (विधान सभा/ विधान परिषद), विधानभवन, मुंबई.
- ४) सर्व मा. विधान सभा सदस्य/ विधान परिषद सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
- ५) मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा.आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ७) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई.
- ८) राज्य प्रकल्प संचालक, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान, मुंबई.
- ९) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), पुणे.
- १०) सहसचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१ व २ मुंबई/नागपूर.
- १२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१ व २ मुंबई/नागपूर.
- १३) संचालक, लेखा व कोषागारे, पुणे.
- १४) वरिष्ठ कोषाधिकारी, जिल्हा पुणे.
- १५) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई/वांद्रे
- १६) निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
- १७) शिक्षणाधिकारी(माध्यमिक), जिल्हा परिषद(सर्व)
- १८) वित्त विभाग, (व्यय-५/अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई.
- १९) कार्यासन अधिकारी, (अर्थसंकल्प/रोखशाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २०) निवड नस्ती, एसडी-६.